

Поняття академічної доброчесності

(питання на нараду при директору)

(підготувала ЗДЗВР В. Оржеховська)

Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Стаття 42 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII в англійській мові відповідником цього терміну є «Academic integrity» — буквально «академічна цілісність». Як бачимо, український відповідник «доброчесність» семантично є морально-етичним за сутністю — на відміну від значення «цілісність» (невід’ємність). Однак так його внесли в основний освітній.

Повне або часткове копіювання будь-яких матеріалів сайту, цитування, публікація їх анотованих оглядів допускаються лише з письмового дозволу редакції сайту.

Забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу: Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотриманням Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції»;
- дотримання Правил внутрішнього трудового розпорядку;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах взаємоповаги, партнерства, толерантності;
- запобігання корупції і хабарництву;
- збереження та бережливе використання матеріальної бази закладу;
- збереження та примноження позитивного іміджу закладу;
- дотримання норм про авторські права, посилання на джерела інформації в разі використання у своїх роботах запозичених відомостей та тверджень;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- надання якісних освітніх послуг та впровадження інновацій в практичну діяльність;
- особисту присутність та активну участь в засіданнях педагогічної ради, відповідальність за прийняті колегіальні рішення;
- підвищення рівня професійного розвитку через самоосвіту, курсову перепідготовку, участь у методичних заходах районного та обласного рівнів;
- незалежність професійної діяльності від впливу релігійних, громадських та політичних організацій;

- дотримання трудової дисципліни, корпоративної етики;
- об'єктивне та неупереджене оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти, інформування останніх про види відповідальності за її порушення.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ставлення з повагою до вчителів, інших працівників школи, однолітків та їхніх батьків;
- особисту присутність на всіх заняттях, крім відсутності з поважних причин;
- шанування історії школи, здобутків педагогів, випускників;
- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю (самостійні, контрольні, тестові роботи, завдання державної підсумкової атестації) без використання додаткових джерел інформації, крім тих, що дозволені для використання; толерантне ставлення до вчителів, інших працівників школи та однолітків
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- сприяння збереженню та примноженню традицій закладу, підвищення його престижу власними досягненнями у навчанні, спорті, творчості;
- користування матеріально-технічною базою закладу бережливо, економно та за призначенням;

Гідним для учасників освітнього процесу є:

- шанування державних символів;
- дотримання Правил внутрішнього розпорядку;
- культура зовнішнього вигляду співробітників та здобувачів освіти;
- дотримання ділової етики у спілкуванні.

Неприйнятним для учасників освітнього процесу є:

- навмисне перешкоджання навчальній та трудовій діяльності;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підробка та використання офіційних документів;
- перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями;
 - необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- ведення в закладі політичної, релігійної та іншої пропаганди;
- використання мобільних телефонів під час навчальних занять, нарад або офіційних заходів;
- вживання алкогольних напоїв, наркотичних речовин, паління у закладі, поява у стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння;
- пронесення до закладу зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих

текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади

. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

позбавлення академічної стипендії;

позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та

погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

За дії (бездіяльність), що цим Законом визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.